

Aakkosellinen luettelo mikrobeista ja infektiosairauksista

Jos infektiota/ sairautta ei ole luettelossa, potilaan hoidossa käytetään pääsääntöisesti tavanomaisia varotoimia.

Infektio/ sairaus	Suositus (tavanomaisten varotoimien lisäksi)
A	
Absessi	Jos eritteet tahraavat ympäristöä, Kosketusvarotoimet. Muuten Tavanomaiset varotoimet.
Acinetobacter baumannii, Acin MDR	Kosketusvarotoimet, ks. tarkemmin Acin MDR-ohje.
Adenovirusinfektio	Lasten- ja immuunipuutteisten osastolla Pisara- ja kosketusvarotoimet. Muuten Pesaravarotoimet (voidaan toteuttaa tilavarotoimin).
Apinarokko	Kosketus-, pisara- ja ilmavarotoimet. Ks. tarkemmin Apinarokon infektiohälytysohje. Konsultoi apinarokkoepäilyssä infektiolääkärää.
A-streptokokki	Kts. Streptokokki, ryhmä A (Str. pyogenes)
C	
Candida auris	Kosketusvarotoimet, ks. tarkemmin C. auris-ohje. Konsultoi infektiolääkärää.
Clostridioides difficile (ent. Clostridium difficile)	Kosketusvarotoimet oireiden ajan ja 2 vrk oireiden loputtua, ks. tarkemmin Norovirus-Clostridioides difficile -ohje
Covid-19	Koronavirusinfektio todettu tai epäily, ks. Covid-19-ohjeet.
Coxsackievirusinfektio	Ks. enterovirusinfektio.
CPE (karbapenemaasia tuottava enterobakteeri)	Kosketusvarotoimet, ks. tarkemmin CPE-ohje.
Creutzfeld-Jakobin tauti	Erityistoimet instrumenttien osalta, muuten Tavanomaiset varotoimet, Konsultoi infektiolääkärää. Ks. tarkemmin CJD-ohje

Cytomegalovirusinfektio	Tavanomaiset varotoimet.
Cryptosporidium	Tavanomaiset varotoimet.
D	
Difteria	Ks. kurkkumätä.
E	
Echovirusinfektio	Ks. enterovirusinfektio.
EHEC	Lastenosastoilla ja inkontinenteilla: kosketusvarotoimet Muilla: Tavanomaiset varotoimet, mielellään 1hh ja oma WC. Konsultoi infektio lääkäriä. Ks. tarkemmin THL:n EHEC-ohje.
Enterovirusinfektio	Lastenosastoilla: kosketusvarotoimet. Muilla: Tavanomaiset varotoimet.
ESBL E.coli	Jos inkontinentti, sekava, alle 7-vuotias tai kyseessä riskiosasto: Kosketusvarotoimet Muilla: Tavanomaiset varotoimet. Ks. tarkemmin ESBL-E.coli -ohje.
ESBL Klebsiella pneumoniae	Kosketusvarotoimet, ks. tarkemmin ESBL-Klebsiella_ohje.
Epiglottiitti	Pisaravarotoimet, ks. Haemophilus influenzae B.
G	
Gastroenteriitti	Kosketusvarotoimet, ks. tarkemmin Norovirus-Clostridioides difficile-ohje
Giardiaasi	Jos eritteet tahraavat ympäristöä: Kosketusvarotoimet Muutoin: Tavanomaiset varotoimet.
H	
Haavainfektio	Jos eritteet tahraavat ympäristöä: Kosketusvarotoimet Muutoin: Tavanomaiset varotoimet.
Haemophilus influenzae B	Pisaravarotoimet 24 h tehoavan mikrobilääkehoidon aloituksesta (meningiitti, pneumonia, epiglottiitti).
Hepatiitti A	Lastenosastoilla ja inkontinenteilla: Kosketusvarotoimet Muilla: Tavanomaiset varotoimet, lisäksi 1hh ja oma WC. Konsultoi infektio lääkäriä. Ks. tarkemmin THL:n hepatiitti A- ohje

Hepatiitti B ja C	Tavanomaiset varotoimet.
Hepatiitti E	Tavanomaiset varotoimet.
Herpes simplex	Yleistynyt infektio oireiden ajan: Kosketusvarotoimet, Muutoin: Tavanomaiset varotoimet.
Herpes zoster	Ks. vyöruusu.
Hinkuyskä, pertussis	Pisaravarotoimet 5 vrk tehoavan mikrobilääkehoidon aloituksesta, ks. tarkemmin THL:n hinkuyskäohje
HIV	Tavanomaiset varotoimet.
I	
Ihoinfektio	Jos eritteet tahraavat ympäristöä: Kosketusvarotoimet Muuten: Tavanomaiset varotoimet.
Influenssa	Pisaravarotoimet 5 vrk oireiden alusta tai 3 vrk lääkehoidon alusta, immuunipuutteisten osastoilla koko hoitajakson ajan. Ks. tarkemmin Influenssaohjeet
Isorokko (variola)	Ilma- ja kosketusvarotoimet. Ks. HUS tartuntatautien isorokko-ohje
K	
Kampylobakteeri (Campylobacter)	Lastenosastoilla ja inkontinenteilla: Kosketusvarotoimet Muilla: Tavanomaiset varotoimet, mieluiten 1hh ja oma WC.
Keuhkokuume (pneumonia)	Tavanomaiset varotoimet.
Kihomadot	Tavanomaiset varotoimet.
Klamydiakeuhkokuume (Chlamydia pneumoniae)	Tavanomaiset varotoimet.
Kolera	Tavanomaiset varotoimet, mieluiten 1hh ja oma WC.
Koronavirus	Ks. Covid-19 ohjeet.
Kuppa (syfilis, lues)	Tavanomaiset varotoimet.
Kurkkumätä (difteria)	Nielumuoto: Pisaravarotoimet, kunnes vähintään 24 h kulluttua mikrobilääkehoidon loppumisesta 24 h välein otetut 2 viljelyä ovat negatiiviset, ks. HUS Tartuntatautien kurkkumätäohje .

Ihomuoto: Kosketusvarotoimet, kunnes vähintään 24 h kuluttua mikrobilääkehoidon loppumisesta 24 h välein otetut näytteet ovat negatiiviset. Ks. tarkemmin HUS Tartuntatautien kurkkumätäohje

L

Lapsihalvaus (poliomyeliitti)

Pisaravarotoimet, ks. tarkemmin HUS tartuntatautien polio-ohjeet

Lavantauti

Ks. Salmonella typhi

Legionella pneumophila

Tavanomaiset varotoimet, konsultoi legionellatapauksista infektio lääkäriä

Lude

Tavanomaiset varotoimet, ks. tarkemmin ludeohje.

Listeria (*Listeria monocytogenes*)

Tavanomaiset varotoimet. Konsultoi infektio lääkäriä. Tarkemmin ks. THL:n listeriaohje

M

Malaria

Tavanomaiset varotoimet.

MDRs (moniresistentti gram-negatiivinen sauvabakteeri)

Kosketusvarotoimet

Meningiitti

Hoidetaan aluksi pisaravarotoimien mukaan. Kun taudinaiheuttaja on selvillä, potilas, jolla on meningokokin tai *Haemophilus influenzae* b:n (Hib) aiheuttama meningiitti, hoidetaan Pisaravarotoimet_24 h tehoavan mikrobilääkehoidon aloituksesta. Konsultoi infektio lääkäriä.
Muut aiheuttajat: Tavanomaiset varotoimet.

Meningokokki

Pisaravarotoimet_24 h tehoavan mikrobilääkehoidon aloituksesta, kun meningokokki on eristetty normaalista steriilistä paikasta (esim. likvor ja veri). Konsultoi infektio lääkäriä. Ks. tarkemmin HUS tartuntatautien meningokokki-ohjeet

MRSA

Kosketusvarotoimet, ks. tarkemmin MRSA-ohje.

Mykoplasma pneumoniae

Tavanomaiset varotoimet.

Märkärupi (Impetigo)

Lastenosastoilla: Kosketusvarotoimet
Muuten: Tavanomaiset varotoimet.

N

Neutropenia Tavanomaiset varotoimet, mieluiten 1hh ja oma WC.

Norovirus Kosketusvarotoimet oireiden ajan ja 2 vrk oireiden loputtua, ks. tarkemmin Norovirus-Clostridioides difficile -ohje

P

Painehaava Jos runsaasti erittävä haava: Kosketusvarotoimet
Muuten: Tavanomaiset varotoimet.

Palovammat Jos runsaasti erittävä: Kosketusvarotoimet
Muuten: Tavanomaiset varotoimet.

Parvorokko (parvovirus B 19) Immuunipuutteisilla koko hoitajakson ajan: Pisaravarotoimet
Muuten: Tavanomaiset varotoimet.

Pemfigus neonatorum Kosketusvarotoimet.

Pernarutto (Bacillus anthracis) Ks. HUS tartuntatautien pernarutto-ohjeet.

Pikkulavantauti Ks. Salmonella paratyphi

Pneumocystis jirovecii Tavanomaiset varotoimet.

Pseudomonas aeruginosa Jos hälytysjärjestelmätieto ”PseudMDR” tai erittävä haava: Kosketusvarotoimet.
Muuten: Tavanomaiset varotoimet.

R

Rabies Ks. Vesikauhu

Respiratorinen virusinfektio Ks. erilliset ohjeet: Influenssa, Covid-19, RSV, Adenovirus

Muut kuin yllä listatut respiratoriset virusinfektiot:
Pisaravarotoimet 5 vrk oireiden alusta, voidaan toteuttaa tilavarotoimin.

- virus tiedossa tai
- laboratoriotulos vielä vastaamatta tai
- potilaalla hengitystievirusinfektion kliininen kuva ja aiheuttaja tuntematon

Respiratory syncytial virus (RSV) Lastenosastoilla sekä immuunipuutteisten osastoilla: pisara- ja kosketusvarotoimet 10 vrk oireiden alusta.

	Muuten: Pisaravarotoimet 5 vrk ajan oireiden alusta. Yhden hengen huone/tilavarotoimet (ei samaan huoneeseen immuunipuuteisen kanssa).
Ripuli, akuutti, infektiöosi Rutto (Yersinia pestis)	Ks. tarkemmin Norovirus-Clostridioides difficile-ohje Ks. HUS tartuntatautien Rutto-ohje
S	
Salmonellainfektiot	Lastenosastoilla ja inkontinenteilla: Kosketusvarotoimet Muilla: Tavanomaiset varotoimet, mieluiten 1hh ja oma WC. ks. Tarkemmin ks. THL:n salmonellaohje. Salmone- nella typhi ks. kohta Salmonella typhi (lavantauti), Sal- monella paratyphi ks. kohta Salmonella paratyphi (pikku- lavantauti)
Salmonella paratyphi (pikkulavantauti)	Tavanomaiset varotoimet, mieluiten 1hh ja oma WC. Tar- kemmin ks. THL:n lavantauti- ja pikkulavantautiohje
Salmonella typhi (lavantauti)	Tavanomaiset varotoimet, mieluiten 1hh ja oma WC. Tar- kemmin ks. THL:n lavantauti- ja pikkulavantautiohje
Shigella	Lastenosastoilla ja inkontinenteilla: Kosketusvarotoimet Muilla: Tavanomaiset varotoimet, mieluiten 1hh ja oma WC
Silmän sidekalvon tulehdus (Konjunktiviitti)	Tavanomaiset varotoimet
Sikotauti (parotiitti)	Pisaravarotoimet 9vrk sylkirauhasturvotuksen alusta. Tar- kemmin ks. HUS tartuntatautien sikotautiohjeet
Staphylococcus aureus -märkärupi	Tavanomaiset varotoimet. Kosketusvarotoimet lastenosas- toilla.
Streptokokki, ryhmä A (Str. pyogenes)	
<ul style="list-style-type: none"> • Teho-osastolla hoidettava palovamma tai iho-infektio alusta 	Kosketus- ja pisaravarotoimet 24h ajan tehoavan hoidon
<ul style="list-style-type: none"> • Muu runsaasti erittävä iho- tai pehmytkudosinfektio alusta: 	Kosketus- ja pisaravarotoimet 24h ajan tehoavan hoidon
<ul style="list-style-type: none"> • Faryngiitti tai tulirokko lapsella 	Pisaravarotoimet 24h ajan tehoavan hoidon alusta

- Muut A-streptokokki-infektiot

Tavanomaiset varotoimet

Ks. tarkemmin HUS tartuntatautien A-streptokokkiohjeet
Konsultoi infektio lääkäriä.

Strongyloides

Kosketusvarotoimet, konsultoi infektio lääkäriä.

Syyhy (scabies)

Kosketusvarotoimet 24 h ensimmäisen hoitokerran päättymisestä, ks. tarkemmin Syyhy-ohje.

T

Tuberkuloosi

-tartuntavaarallinen hengitysteiden tuberkuloosi

Ilmavarotoimet, ks. tarkemmin Tuberkuloosi-ohje; konsultoi keuhko- tai infektio lääkäriä

-muu kuin hengitysteiden tuberkuloosi

Ilma- ja kosketusvarotoimet [aerosolia](#) tuottavien hoitojen yhteydessä, muuten yleensä Tavanomaiset varotoimet. Ks. tarkemmin Tuberkuloosi-ohje,; konsultoi keuhko- tai infektio lääkäriä

Tuhkarokko (morbilli)

Ilma- ja kosketusvarotoimet, kunnes kulunut 4 vrk ihottuman puhkeamisesta. Konsultoi infektio lääkäriä. Ks. tarkemmin HUS tartuntatautien tuhkarokko-ohjeet

Tulirokko (scarlatina)

Ks. Streptokokki, ryhmä A

Täit (pedikuloosi)

Tavanomaiset varotoimet, ks. tarkemmin Täit.

V

Verenvuotokuumeet

Ks. HUS tartuntatautien Ebola, verenvuotokuumeet -ohjeet

Vesikauhu (rabies)

Ks. HUS tartuntatautien rabies-ohjeet

Vesirokko (varicella)

Ilma- ja kosketusvarotoimet kunnes rakkulat ovat kuivuneet.

Vesirokkopneumoniitti

Ilma- ja kosketusvarotoimet koko hoitojakson ajan.

Vihurirokko (rubella)

Pisaravarotoimet 7 vrk ihottuman alusta.

VRE

Kosketusvarotoimet, ks. tarkemmin VRE

Vyöruusu (Herpes zoster)

Paikallinen immuunipuutteisilla: Ilma- ja kosketusvarotoimet kunnes rakkulat kuivuneet.

Paikallinen muilla potilailla: tavanomaiset varotoimet, jos vyöruusualue peitettynä. Jos ei voida peittää (esim. kasvoissa), kosketusvarotoimet.

Yleistynyt: Ilma- ja kosketusvarotoimet kunnes rakkulat kuivuneet.

Y

Yersinia

Lastenosastoilla ja inkontinenteilla: Kosketusvarotoimet

Muilla: Tavanomaiset varotoimet, mieluiten ihh ja oma WC.